
Taiteilijaresidenssit
taiteen viennin moottorina
Selvitys Suomen Lontoon instituutin
taiteilijaresidensseistä 2002-2008
HANNA HARRIS JA SARA RAUMA

Suomen Lontoon instituutin tehtävä on tunnistaa yhteiskunnan uudistumiseen vaikuttavia tekijöitä ja tukea myönteistä muutosta. Instituutin tavoitteena on löytää taiteiden ja yhteiskuntatutkimuksen alueilta uusia teemoja, jotka heijastavat yhteiskunnan muutosvoimia ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Toiminnallaan instituutti edistää tutkijoiden, taiteilijoiden, asiantuntijoiden ja päättäjien välistä vuorovaikutusta Suomen, Yhdistyneen Kuningaskunnan ja Irlannin tasavallan välillä.

Instituutin taide- ja kulttuuriohjelman tavoitteena on tunnistaa taiteiden alueelta uusia teemoja, tapahtumia, yhteisöjä ja yksilöitä, jotka heijastavat yhteiskunnan muutosvoimia sekä tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia. Toiminnallaan instituutti edistää suomalaista kulttuurivientiä, toteuttaa taiteilijavaihtoa erityisesti tutkimushankkeiden ja residenssien kautta sekä kannustaa innovatiivisiin yhteistyömuotoihin eri taiteenalojen ja maiden välillä. Kaikki hankkeemme toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa Englannissa, Skotlannissa, Walesissa ja Irlannissa.

35–36 Eagle Street
London WC1R 4AQ
United Kingdom

T +44(0)20 7404 3309
www.finnish-institute.org.uk

© Suomen Lontoon instituutti
2009

Julkaisu 02/2009

Sisällysluettelo

2	Johdanto
3	Selvityksen tausta
6	Selvityksen tulokset
6	<i>Kansainvälisiin residensseihin osallistuminen</i>
8	<i>Residenssit kontaktien luojina</i>
10	<i>Residenssien vaikutukset taiteelliseen työhön</i>
11	<i>Residenssien oheistuotannot</i>
12	<i>Residenssin resurssit</i>
14	Kansainvälisen residenssitoiminnan kehittäminen: Jatkosuosituksia
16	Liite: Kyselylomake

Residenssit ovat taiteilijoille kansainvälisen läpimurron paikka. Suomen Lontoon instituutti on vuodesta 2002 aktiivisesti kehittänyt taiteilijaresidenssitoimintaa Isossa-Britanniassa ja Irlannissa yhdessä suomalaisten taiteen vientiorganisaatioiden ja tiedotuskeskusten kanssa.

Instituutti on nyt tehnyt kattavan selvityksen tähänastisen residenssitoimintansa (2002-2008) vaikutuksista taiteilijoiden työhön ja urakehitykseen. Selvityksen tarkoituksena on tuoda yhteen taiteilijoiden kokemukset residensseistä, osoittaa residenssien merkitys suomalaisen taiteen kansainvälistämisessä ja viennissä sekä käyttää saadut tulokset tulevan residenssitoiminnan kehittämiseen.

Kysely toteutettiin sähköpostin välityksellä helmikuussa 2009. Kyselyn puitteissa lähestyttiin kolmeatoista taiteilijaa, joista kymmenen vastasi kyselyyn. Vastausprosentiksi tuli 76,9, jota voidaan pitää kiitettävänä.

Selvitys osoittaa, että residenssit tarjoavat taiteilijoille erinomaisen tilaisuuden työstää uusia ja jo käynnissä olevia teoksiaan, verkottua keskeisiin kansainvälisiin taideorganisaatioihin, kuraattoreihin ja muihin taiteilijoihin sekä syventää tuntemustaan vastaanottavan maan taidekentästä. Residenssiin mahdollisesti kuuluvat näyttelyt, work-in-progress –esittelyt, keskustelutilaisuudet ja julkaisut muodostavat kaikki yhdessä residenssien ytimen. Residenssin aikana saadut kokemukset johtavat oman työn kansainvälistymiseen sekä saatujen kokemusten hyödyntämiseen taiteilijan toimiessa kotimaisten taideorganisaatioiden parissa.

Selvitys koostuu kolmesta osasta: tausta, tulokset ja jatkosuositukset. Kyselyn tulokset puolestaan jakautuvat viiteen alaosiin: 1) residensseihin osallistuminen, 2) residenssit kontaktien luojina, 3) residenssien vaikutus taiteelliseen työhön, 4) residenssiin liittyvät oheistuotannot sekä 5) resurssit ja muu tuki.

Haluamme kiittää kaikkia selvitykseen osallistuneita taiteilijoita, jotka palauttivat residenssiaikansa mieleen ja lähestyivät sitä vastauksissaan huolella ja tarkkanäköisesti.

Samoin haluamme osoittaa lämpimät kiitoksemme yhteistyötahoillemme Henna Harrille (FRAME) ja Jaakko Rustaniukselle (HIAP), jotka arvokkailta kommenteiltaan auttoivat meitä kyselylomakkeen viimeistelyssä sekä avustivat julkaisutilaisuuden järjestämisessä.

Taiteen keskustoimikunta on tutkinut residenssejä mm. selvityksessään *Kansainvälinen taiteilijaresidenssitoiminta Suomessa 1995-2005* (Riikka Suomi, Taiteen keskustoimikunta ja Suomen Taiteilijaseuran ateljeesäätiö, 2005). Selvitys esittää taiteilijaresidenssien kehittämisohjelmaa, jossa toimenpiteiksi ehdotetaan muun muassa kansainvälisiin residenssiohjelmiin osallistumista ja rahoitusmuotojen kehittämistä. Ponnistelut ovat kantaneet hedelmää ja taiteilijaresidenssit ovat muodostuneet myös Suomen osalta tärkeäksi osaksi kansainvälistä kulttuuriliikkuvuutta.

Käsillä olevan selvityksen tavoitteena on kartoittaa Isossa-Britanniassa ja Irlannissa toimivan Suomen Lontoon instituutin näkökulmasta tähänastisen residenssitoimintamme vaikutuksia taiteilijoiden työskentelyyn sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä.

Instituutin laajempaa toimintastrategiaa seuraten instituutti panostaa residenssitoiminnassa vastavuoroisuuteen. Instituutin residenssiohjelma on tarjonnut suomalaisille taiteilijoille mahdollisuuden työskennellä kiinnostavissa taideorganisaatioissa Isossa-Britanniassa ja Irlannissa, sekä vastaavasti avannut brittiläisille ja irlantilaisille taiteilijoille vastaavia mahdollisuuksia Suomessa. Samalla on luotu kestäviä verkostoja kaikkien residenssihankeeseen osallistuvien tahojen välille. Tämä selvitys on fokusoitu nimenomaan niihin residensseihin, jotka suuntautuivat Suomesta Isoon-Britanniaan ja Irlantiin.

Instituutin tyypillisenä roolina residenssihankeissa on ollut löytää uusia residenssipartnereita, toimia välittävänä organisaationa partnerisuhteen synnyssä, tarjota paikallistuntemusta arvioidessa residenssitahon sopivuutta ja asemaa brittiläisellä ja irlantilaisella taidekentällä, tarjota tietoa toimijoista hankkeen eri osapuolille, verkottaa taiteilijaa residenssiaikana ja tarjota taiteilijalle tukea sekä löytää osarahoitusta hankkeille.

Käsillä oleva selvitys luotaa näiden residenssien vaikutuksia suomalaisen taidekentän kansainvälistymiseen erityisesti taiteilijoiden näkökulmasta. Halusimme saada tietoa siitä, millaisiksi taiteilijoiden residenssit muodostuivat puitteiltaan ja sisällöiltään, miten residenssit edesauttoivat taiteilijoita työnsä tekemisessä ja myös laajemmin heidän urallaan. Lisäksi halusimme myös palautetta oman toimintamme kehittämiseksi ja nostaaksemme esiin niitä seikkoja, jotka taiteilijat kokevat tärkeiksi kansainvälisen residenssiyhteistyön kehittämisessä.

Avaintoimijoita residenssiprosessin suunnittelussa ja toteutuksessa ovat:

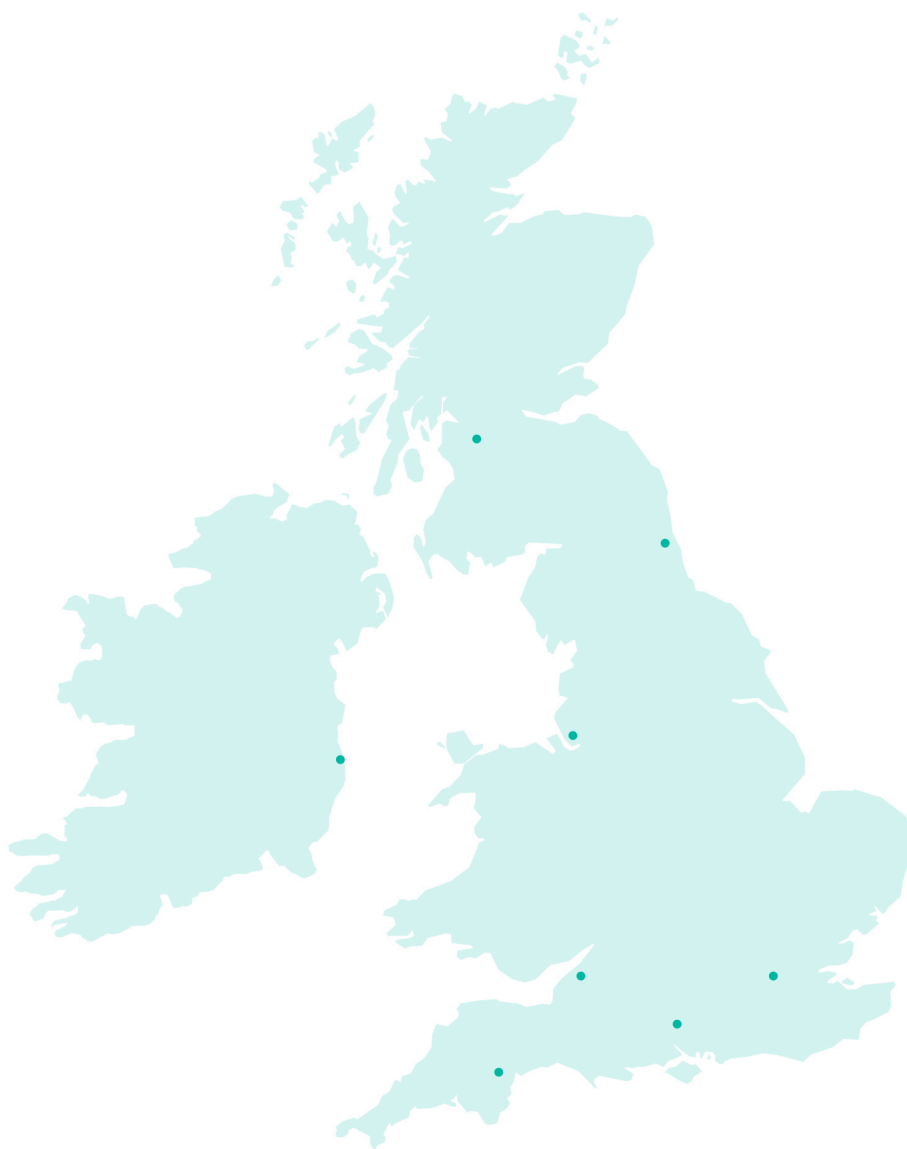
- *Lähetävä organisaatio* – Lähetävä organisaatio on Suomessa toimiva taho, joka usein vastaa residenssin hakuprosessista, auttaa vastaanottavaa residenssiorganisaatiota taiteilijan valitsemisessa, tarjoaa residenssiin lähtevälle taiteilijalle tukea ja rahoittaa residenssiä. Suomen Lontoon instituutin residenssitoiminnan avainpartnereita Suomessa ovat Näyttelyvaihtokeskus FRAME, Helsinki International Artist-in-residence Programme (HIAP) ja Taiteen keskustoimikunta.
- *Vastaanottava organisaatio* eli *residenssiorganisaatio* – Tässä tapauksessa Isossa-Britanniassa tai Irlannissa toimiva taiteen ammattiorganisaatio (studio-organisaatio, taidekeskus, galleria tms.), joka kutsuu residenssitaiteilijan työskentelemään ko. organisaatiossa residenssin ajaksi tarjoten työtilan, asunnon (joko organisaation osana tai erikseen vuokrattuna), henkilökunnan tuen, yhteyksiä muihin taiteilijoihin ja avaintoimijoihin sekä järjestää mahdolliset muut toiminnot (näyttely, katalogi, artist talk, luennot jne.).
- Osaan Lontoon instituutin alulle panemista ja tukemista taiteilijaresidensseistä on kuulunut *residenssvaihto* eli brittiläinen tai irlantilainen taiteilija on lähtenyt vastavuoroisesti Suomeen.
- *Välittävä organisaatio* – Tässä tapauksessa korostuu Suomen Lontoon instituutin rooli taiteilijaresidenssin mahdollistajana ja tukijana. Instituutti on luonut kontakteja uusiin residenssipartnereihin, välittänyt ulkomaisilta partnereilta tulleita kyselyjä Suomeen, osarahoittanut residenssejä ja toiminut neuvovana tahona itse residenssin aikana.
- Residenssien *rahoitus* muodostuu usein yhdistelmästä näiden eri toimijoiden osuutta. Vastaanottava organisaatio tarjoaa taiteilijalle työskentelytilan ja asumisen sekä usein tuotantoapua (toisinaan erillisellä tuotantobudjetilla); lähetävä ja välittävä organisaatio yhdessä rahoittavat taiteilijan työskentelystipendin ja matkakulut. Nämä kulut vaihtelevat residenssikohtaisesti. Toisinaan rahoitus kuuluu kokonaisuudessaan tarjottuun residenssiin, toisinaan taiteilija itse tai lähetävä organisaatio etsii residenssille lisärahoitusta residenssiin valitsemiseksi tulon jälkeen.

Suomen Lontoon instituutin residenssit ovat vaihdelleet kertaluonteisista hankkeista, joissa suomalainen taiteilija on tullut muutamaksi kuukaudeksi työskentelemään brittiläiseen taideorganisaatioon, vuosia kestäneisiin vaihtohankkeisiin, joiden puitteissa useita suomalaisia on saapunut Isoon-Britanniaan tai Irlantiin ja vastaavasti britti- ja irlantilaistaiteilijat ovat olleet Suomessa. Toisinaan residensseillä on ollut tarkempi temaattinen tai taidealakohtainen fokus, toisinaan residenssit ovat olleet yleisempiä työskentelystipendejä.

Tähän mennessä kaksitoista suomalaista taiteilijaa ja yksi taiteilijakollektiivi ovat vierailleet Britanniassa ja Irlannissa instituutin residenssiohjelman puitteissa. Vastavuoroisesti seitsemän taiteilijaa Britanniasta ja Irlannista ovat olleet residensseissä Suomessa. Keskimäärin instituutin taideohjelmassa residenssihankkeita on ollut vuosittain 3–4 kappaletta. Taideoista residensseissä ovat tähän mennessä olleet edustettuina valokuva, live art, video- ja mediataide, kuvataide ja performanssi.

Instituutin residenssiohjelmassa suomalaiset taiteilijat ovat olleet kolmessatoista taideorganisaatiossa Isossa-Britanniassa tai Irlannissa. Kyseiset organisaatiot ovat kansallisesti ja kansainvälisesti korkealle arvostettuja nykytaidelaitoksia tai tietyn taidelajin (esim. performanssi, mediataide, valokuvataide) erityisosaajia, jotka ovat tarjonneet taiteilijoille monipuolisia mahdollisuuksia työstää teoksiaan ja verkottua omalle työnsä keskeisiin toimijoihin. Olennaista on ollut kaikkien organisaatioiden mahdollisuus aktiivisesti tarjota työtilan lisäksi myös kontakteja ja tukea residenssin aikana.

Brittiläiset ja irlantilaiset vastaanottavat organisaatiot oppivat prosessissa tuntemaan suomalaista taidetta ja taiteilijoita, alkaen jo residenssitaiteilijoiden valintaprosessista, joka syvenee vähitellen dialogiksi taiteilijan saapumisen myötä. Suomalaiset tukiorganisaatiot puolestaan saavat uusia ulkomaisia kontakteja, lisäävät tietämystään taidekentän toiminnasta Britanniassa ja Irlannissa sekä kasvattavat kontaktejaan kentän avaintoimijoiden kanssa.

Residenssitaiteilijat

Heli Rekula, 2008
Temple Bar Gallery & Studios
Dublin

Oblivia, 2008
Centre for Contemporary Arts,
Creative Lab
Glasgow

Liisa Roberts, 2008
Camden Arts Centre
Lontoo

Ulrika Ferm, 2007
Temple Bar Gallery & Studios
Dublin

Renja Leino, 2007
Winchester School of Art
Winchester

Eeva-Mari Haikala, 2006–2007
Spacex, Dartington College of Art
Exeter

Hannu Karjalainen, 2005
Spike Island, Picture This, Watershed
Bristol

Antti Laitinen, 2005
Baltic
Gateshead/Newcastle

Minna Långström, 2004–2005
FACT
Liverpool

Veli Granö, 2004
Camden Arts Centre
Lontoo

Johanna Lecklin, 2004
Artsadmin
Lontoo

Susanna Leinonen, 2002
Arnolfini
Bristol

Markus Renvall, 2002
Artsadmin
Lontoo

Kyselyn tulokset jakautuvat viiteen osa-alueeseen:

1. Ensimmäinen osio analysoi residensseihin *osallistumista*. Vastauksia haettiin taiteilijoiden yleisiin residenssikokemuksiin, -historiaan ja motivaatioihin hakeutua residenssiin. Samalla pohditaan residenssin ihannepituutta.
2. Toinen osio keskittyy residensseihin *kontaktien luomisen* välineenä. Residenssin aikana syntyneitä verkostoja tarkastellaan ikkunana oman taiteen kansainvälistymiselle.
3. Kolmas osio käsittelee kansainvälisten taiteilijaresidenssien *vaikutusta taiteelliseen työhön* ja sen sisältöön ja uusiin ulkomailla omaksuttuihin toimintamalleihin sekä siihen, miten näitä on hyödynnetty kotimaahan palattua.
4. Neljäs osio pureutuu residenssiin liittyneisiin *oheistuotantoihin*: tarkastelussa ovat keskustelutilaisuudet, näyttelyt, julkaisut, taiteilijan pitämät julkiset luennot ja muut esiintymiset sekä näiden mahdollisten oheistuotantojen vaikutukset residenssin onnistumiseen.
5. Kyselyn viides ja viimeinen osio keskittyy residenssitaiteilijalla käytössä olleisiin *resursseihin*, sekä materiaalsiin että immateriaalsiin.

Kansainvälisiin residensseihin osallistuminen

Kaikilla Suomen Lontoon instituutin yhteistyönä toteuttamiin residensseihin osallistuneilla taiteilijoilla oli jo aikaisempaa residenssikokemusta. Keskimäärin kyselyyn vastanneet taiteilijat ovat olleet vuoteen 2009 mennessä kolmessa residenssissä uransa aikana. Pääosin residenssit ovat sijoittuneet Eurooppaan, mutta myös Yhdysvaltoihin.

”Intensiivinen työskentelyperiodi”

Yleiset syyt hakeutua residenssiin ovat varsin yhtenäiset. Taiteilijat jakavat näkemyksen hyvästä residenssistä hyvin selkeästi. Residenssi voi parhaimmillaan tarjota heille kaivatun työrauhan – myös taloudellisessa mielessä – lisäksi kontakteja paikallisiin taidepiireihin. Samoin vieraassa kulttuurissa työskentely ja eläminen koetaan inspiroivana ja innostavana. Lisäksi taiteilijat haluavat hyödyntää uuden ympäristön mahdollisuudet tutustumalla taidetarjonnan lisäksi myös yleisemmin maahan ja sen kulttuuriin. Residenssi nähdään ”irtiottona arjesta”, energisoivana ja työntäyteisenä vierailuna, joka opettaa taiteilijalle uusia toimintatapoja, avartaa näkemyksiä ja tarjoaa uudenlaisia impulsseja

taiteellisen työn tekemiseen. Samoin residenssien nähdään parhaimmillaan toimivan kanavana oman työn esittelyyn uusille yleisöille näyttelyjen, katalogien ja esimerkiksi demojen muodossa.

Taiteilijoiden motivaatiot hakeutua juuri näihin kyseisiin residensseihin olivat moninaiset. Ennen kaikkea residenssistä etsittiin mahdollisuutta keskittyä intensiivisesti omaan taiteelliseen työhön; residenssin nähtiin tarjoavan ”työrauhan”. Oman taiteen tekemisen suuntaviivat ohjasivat residenssipaikan valintaa: mikäli residenssin painotus kohtasi omat kiinnostuksen kohteet, hakeutuminen kyseiseen residenssiin oli selvä. Myös kohdemaan kulttuuri- ja taidekentän kirjo inspiroivat monia; osaa taiteilijoista kiinnostivat myös yleisemmin kohdemaan historia ja kulttuuri.

Lisäksi osa taiteilijoista hakeutui Irlantiin tai Isoon-Britanniaan vahvistaakseen jo aiemmin hankkimiaan kontakteja sekä kollegoihinsa että muihin taidekentän toimijoihin. Parissa tapauksessa aloite residenssiin hakeutumiselle tuli ulkopuolelta, ystävän suosituksesta tai taidealalla työskentelevän ammattilaisen taholta. Selkeimpiä motivaatiolinjoja residenssiin hakeutumiselle olivat näin ollen mahdollisuus keskittyä omaan taiteelliseen työhön ja verkottua samalla ulkomaisten kollegojen ja paikallisen taidekentän toimijoiden kanssa.

Residenssin ihannepituus

Kuinka pitkäksi aikaa taiteilijan sitten tulisi lähteä ulkomaille työskentelemään? Selvitykseen osallistuneet taiteilijat ehdottivat residenssin kestoja kolmesta viikosta aina kuuteen kuukauteen. Residenssin painotuksella on luonnollisesti merkitystä: lyhyempi kesto riittää verkottumiseen, mutta taiteellisen työn tekeminen vaatii enemmän aikaa. Lisäksi taiteenala vaikutti ihannekeston määrittelyyn: performanssitaiteilija tarvitsee vähemmän aikaa käyttöönsä kuin esimerkiksi kuvataiteilija.

Taiteilijoiden kesken vallitsi kuitenkin laaja konsensus siitä, mikä olisi residenssin ihannepituus: paria poikkeusta lukuun ottamatta suurin osa kannatti kolmen kuukauden mittaista residenssiä. Kolmessa kuukaudessa ehtii kotiutua uuteen ympäristöön, mutta ei ”liian hyvin” – työvire pysyy intensiivisenä residenssin loppuun saakka. Kolmen kuukauden residenssissä ehtii taiteilijoiden mukaan tehdä töitä, mutta samalla jää aikaa kontaktien luomiseen sekä ympärille katselemiseen, ja edelleen työllä on samanaikaisesti selkeät raamit ja ajallinen päämäärä.

Tulokset osoittavat, että residenssin ihannekeston vaikuttaa ratkaisevasti se, miten paljon vastaanottava residenssiorganisaatio voi tarjota apua. Lyhyempikin residenssi voi olla hedelmällinen, mikäli asiat residenssipaiikkakunnalla järjestyvät kivuttomasti. Kankeat järjestelyt puolestaan vievät luonnollisesti aikaa ja vaikeuttavat tehokasta työskentelyyn asettumista. Perhesyyt saattavat myös vaikuttaa taiteilijoiden kokemukseen sopivasta residenssin kestosta. Usein ajatellaan, että perheellisten taiteilijoiden on vaikeampi lähteä residenssiin. Eräs taiteilija kuitenkin totesi, että residenssin aikana kotona perheen luona käyminen syvensi hänen kokemuksensa pohjalta residenssityöskentelyä. Etäisyyden ottaminen hetkeksi residenssimaahan ja työn alla olevaan teokseen voi ”kypsyttää” työhön suhtautumista taiteilijan palattua takaisin residenssiin. Eräänlainen jousto residenssin kestossa olisi siis joillekin taiteilijoille tärkeää. Toinen taiteilija kertoi pohtineensa tietynlaista joustomahdollisuutta jälkeensä useaan otteeseen. Mikäli residenssin jälkeen esimerkiksi järjestetään siihen liittyvä näyttely, taiteilijalle voisi jo etukäteen tarjota mahdollisuutta hakea avustusta residenssiin liittyvää näyttelymatkaa varten ja näin ennakoida residenssiin liittyvää seurantatyötä.

Antti Leppänen
In the Year 2000, 2008.

Tuleva residenssi
Temple Bar Gallery & Studios,
Dublin, 2009.

Residenssit kontaktien luojina: kansainvälisiä hankkeita ja taidekentän tuntemusta

Kyselyn perusteella taiteilijoiden residenssiajan tavoitteisiin kuuluu uusien kontaktien luominen. Vastausten perusteella taiteilijat tapasivat residenssinsä aikana lähinnä muita taiteilijoita, tapahtumajärjestäjiä, gallerioiden ja muiden taideinstanssien edustajia, oppilaitosten edustajia ja opiskelijoita sekä kuraattoreita. Tapaamisia järjestettiin myös residenssiorganisaatioiden taholta. Osalla taiteilijoista kontaktit jäivät toivottua vähäisemmiksi johtuen inhimillisistä syistä, kuten aikataulujen tiukkuudesta tai epäselvyyksistä residenssin painotuksissa vastaanottavan organisaation taholta, mutta myös sellaisista henkilökohtaisista tekijöistä kuin ujoudesta toimia vieraassa kulttuurissa.

Parhaimmillaan residenssi tuotti taiteilijalle useita kontakteja, joita ylläpidetään edelleen, vuosia residenssin jälkeen. Osalla residenssin aikana syntyi jopa ystävyysuhteita. Taiteilijat kertoivat lähes poikkeuksetta residenssin avanneen heille vastaanottavan maan taidekenttää huomattavasti sekä lisänneen yleensä ymmärrystä kentän toiminnasta.

Paikan päällä oleminen ja siellä ihmisten tapaaminen toimivatkin kyselyn mukaan parhaana keinona päästä sisään vieraan maan taidetoimintaan. Kontaktit ovat johtaneet kutsuihin olla mukana jatkohankkeissa. Osa taiteilijoista on myös selkeästi kyennyt hyödyntämään laajentunutta näkemystään myöhemmissä toimissaan mm. erilaisten suomalaisten taidetahojen kanssa.

CASE RESIDENSSIVAIHTO - TEMPLE BAR GALLERY & STUDIOS, DUBLIN (2007-)

Vuonna 2007 Suomen Lontoon instituutti käynnisti pilottihankkeen, jonka tarkoituksena on vaalia Suomen ja Irlannin välistä kulttuurivaihtoa ja syventää maiden välisiä ammatillisia verkostoja. Hankkeeseen kuuluu vuosittainen taiteilijavaihto, jossa yksi taiteilija kummastakin maasta valitaan taiteilijaresidenssiin Dubliniin ja Helsinkiin. Hankkeen vastaanottavat organisaatiot ovat Dublinissa Temple Bar Gallery & Studios ja Helsingissä HIAP (Helsinki International Artist-in-residence Programme). Pilottihankkeen tulokset ovat olleet erinomaisia; taiteilijat ovat saaneet näkyvyyttä, muodostaneet kestäviä kontaktiverkostoja ja heidät on myöhemmin kutsuttu työstämään uusia projekteja residenssikaupungeissaan. Vuoden 2007 suomalaistaiteilija oli Ulrika Ferm, 2008 Heli Rekula ja 2009 Dubliniin suuntaa Antti Leppänen. Hankkeen irlantilaisitaiteilijoita ovat Sonia Shiel (2007), Niamh O'Malley (2008) ja Niamh McCann (2009).

Ulrika Ferm
Emergency Weather, 2009.
(HIAP Project Room.)

Residenssi
Temple Bar Gallery & Studios,
Dublin, 2007.

”Projektia ei olisi syntynyt ilman residenssiä”

Residenssiaika avasi osalle taiteilijoista mahdollisuuden myös uusien teosten tuottamiseen ja uusien hankkeiden käynnistämiseen. Residenssin nostoapuna kehittyneiden hankkeiden kirjo oli laaja, aina yksityisnäyttelyistä muissa maissa (muun muassa Kanada, Viro, Irlanti) katalogeihin, pro gradu –tutkielmiin ja väitöskirjaprojekteihin saakka. Residenssin aikana tai sen inspiraationa syntyneisiin hankkeisiin lukeutui myös kuratointeja, opetustehtäviä ja yhdessä tapauksessa residenssin aikana saatu suositus avasi oven sponsorisopimukseen. Nimenomaan residenssin innoittava vaikutus ja sen mahdollistamat kontaktit, ideat ja jatkorahoitus katalysoivat uusia hankkeita ja projekteja.

CASE LIVE ART – JOHANNA LECKLIN, ARTSADMIN, LONTOO (2004)

Instituutti aloitti vuonna 2001 kolmivuotisen Live Art –taiteilijaresidenssihankkeen yhteistyössä Suomen Taiteen keskustoimikunnan ja Arts Council of Englandin kanssa. Hankkeeseen osallistui useita taiteilijoita ja organisaatioita eri puolilla Englantia. Yksi hankkeeseen osallistuneista taiteilijoista oli Johanna Lecklin, joka oli vuonna 2004 lontoolaisen Artsadminin vieraana Toynbee-studioilla. Artsadmin-residenssin aikana Lecklin perusti itä-Lontooseen Broadway Marketille ”Story Cafén”, kahvilan, jossa tarinaa vastaan sai kupin kahvia tai teetä. Kahvilan kymmenen aukiolopäivän aikana hän nauhoitti kahvilassa kävijöiden tarinoita ja työsti niistä videoteoksen. Lecklinin residenssin aikana tuottama teos on sittemmin muodostunut taiteilijan ”hitiksi”, joka on kiertänyt uusina versioina ympäri maailmaa.

Johanna Lecklin
Story Café, 2004.

Residenssi
Artsadmin,
Lontoo, 2004.

Residenssien vaikutukset taiteelliseen työhön: uusia teoksia ja toimintamalleja

Residenssi on taiteilijalle tuottelias ajanjakso. Selvitys osoittaa, että merkittävä osa taiteilijoista luo residenssin aikana nimenomaan uuden teoksen tai peräti teoskokonaisuuksia. Osa taiteilijoista työsti residenssinsä aikana jopa useita eri teoksia.

Sen lisäksi, että residenssin aikana tuotetaan teoksia alusta loppuun saakka, sen aikana myös saatetaan keskeneräisiä projekteja päätökseen, hankitaan lisämateriaalia residenssijakson kannalta sekundäärisiin projekteihin ja suunnitellaan kokonaan uusia.

”Keskittymisen terävöitymistä ja uusia impulsseja”

Residenssin vaikutukset taiteellisen työn sisältöön vaihtelivat. Niiden taiteilijoiden kohdalla, jotka tulivat residenssin työstämään jo ennen residenssin aloittamista käynnistynyttä hanketta, ei residenssiperiodi vaikuttanut suuresti työn taiteelliseen sisältöön. Näille taiteilijoille työskentelyrauha oli residenssin parhaita puolia.

Jos sitä vastoin projektin suunnitteluvaihe asettui residenssijaksolle, oli todennäköisempää, että uudenaikaisessa ympäristössä tuotettu teos sai konkreettisesti vaikutteita vieraasta kulttuurista, sen erilaisista lähestymistavoista ja yleensä ottaen toisenlaisesta työympäristöstä.

Osa taiteilijoista koki, että residenssin vaikutus taiteelliseen työhön ja sen sisältöön oli merkittävä. Paikallinen ilmapiiri, tiedotusvälineet, julkinen keskustelu, omat kohdemaahan liittyvät muistot ja esimerkiksi helposti saatavilla oleva työhön liittyvä kirjallisuus vaikuttivat taiteilijoihin. Joissain tapauksissa residenssin aikana kehitellyt uudenlaiset ideat ovat vaikuttaneet voimakkaasti taiteilijan työhön aina näihin päiviin saakka. Residenssi saattoi jopa muuttaa taiteilijan työskentelytapoja.

Residenssillä saattoi olla myös henkisempi vaikutuksensa: se vahvisti keskittymistä työhön ja antoi pontta työn eteenpäin viemiseen. Eräs vastaaja kertoi residenssin jämäköittäneen taiteellista toimintaa ja antaneen lisää taiteellisessa työssä välttämätöntä itsevarmuutta.

CASE YHTEISTYÖ – HANNU KARJALAINEN, SPIKE ISLAND/PICTURE THIS/WATERSHED, BRISTOL (2005)

Arvostetun bristolilaisen taideorganisaation Spike Islandin ja Picture This –tuotantoyhtiön ehdotuksesta toteutettiin Bristolissa suomalaisresidenssi vuonna 2005. Mukaan kokonaisuuteen tulivat myös FRAME Suomesta sekä näyttelypartneriksi bristolilainen Watershed. Valittu suomalaistaiteilija Hannu Karjalainen työskenteli usean vastaanottavan organisaation yhteisprojektissa kolmen kuukauden ajan. Residenssin aikana Karjalainen tuotti kolme teosta, joista 'Man in Blue Shirt' on sittemmin ostettu kahteen eri museokoelmaan ja esitetty näyttelyissä kahdeksassa eri maassa. "Tällä kyseisellä residenssillä oli valtava vaikutus. Työskentelytapani muuttui ja kehittelemäni ideoita, jotka ovat vaikuttaneet voimakkaasti aina viime aikojen teoksiini," toteaa vuoden 2009 Nuori taiteilija –tittelillä palkittu Karjalainen.

Residenssien oheistuotannot: palautetta työstä ja uusia yleisöjä

Residenssiin kuuluvat näyttelyt, esitykset, yleisökeskustelutilaisuudet, erilaiset work-in-progress –esittelyt ja katalogit ovat tärkeitä taiteilijoille. Kaiken kaikkiaan mahdollisuudet monipuolisiin yhteyksiin paikalliseen yhteisöön residenssin aikana ovat olennaisia. Niihin liittyy usein verkottumis- ja ajatustenvaihtomahdollisuuksia ja samalla taiteilijalle tarjoutuu tilaisuuksia saada merkittäväksi koettua palautetta työstään.

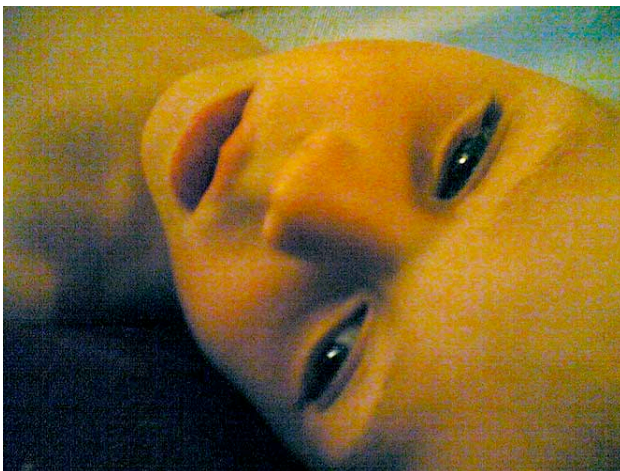
”Inspiraatiota ja uusia yleisöjä”

Noin puolet taiteilijoista kertoi parhaan mahdollisen residenssin tarjoavan heille mahdollisuuden työnsä esittelyyn uusille yleisöille. Instituutin tukemissa residensseissä valtaosa taiteilijoista sai mahdollisuuden tuoda töitään esiin jo residenssin aikana tai residenssin aikana tehtyjen teosten loppuun saattamisen myötä sen jälkeen. Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan kymmenen residenssitaiteilijaa. Heistä seitsemän residenssiin kuului keskustelutilaisuus yleisön kanssa. Samoin seitsemän taiteilijaa osallistui work-in-progress –esittelyyn. Näyttelyn tai esityksen piti viisi taiteilijaa, viiden kohdalla tuotettiin myös katalogi tai vastaava. Lisäksi residenssiin saattoi kuulua julkinen luento taiteilijan aiemmasta tuotannosta tai juhla, jonka yhteydessä taiteilijan residenssin aikana tuottamia töitä esitettiin.

Yleisökontaktit jakoivat taiteilijoita: osa heistä piti esimerkiksi yleisökeskusteluita tärkeinä, toisten mielestä ne olivat vähemmän olennaisia. Taiteilijat pitävät kuitenkin luonnollisesti tärkeänä sitä, että saavat omia töitään esille. Eräs taiteilija nosti esiin sen, että residenssiin liittyvät yllä mainitut erilaiset oheistuotannot terävöittävät keskittymistä työn tekemiseen. Tuotannot toimivat ikään kuin ulkoisina deadlineina taikka välietappeina työskentelyn lomassa. Erään taiteilijan mukaan mitä enemmän taiteilijalla on residenssin aikana mahdollisuus ottaa osaa erilaisiin työaktiviteetteihin, sitä onnistuneempi kokemus residenssistä muodostuu.

CASE FOTONET, WINCHESTER SCHOOL OF ART (2006–2008)

Suomen Lontoon instituutti käynnisti vuonna 2006 yhteistyössä brittiläisen valokuvan Fotonet-verkoston, Arts Council of Englandin, Winchester School of Artin ja oululaisen Pohjoisen valokuvakeskuksen kanssa kolmivuotisen valokuvataiteilijoiden residenssihankeeseen. Tavoitteena oli edistää kahdenvälistä kulttuurivaihtoa valokuvataiteen kentällä sekä vahvistaa yhteistyökumppaneiden keskinäisiä suhteita. Hankkeen suomalaistaiteilijoita ovat olleet Jari Silomäki ja Renja Leino. Briteistä mukana ovat olleet taiteilijat David Spero ja Toby Glanville. Hankkeeseen on kuulunut paljon oheistuotantoja: näyttelyitä residenssin aikana tuotetuista töistä, julkaisuja sekä luentoja lähialueen yliopistoissa. Hankkeen viimeisin ilmentymä on ollut Renja Leinon Winchester Galleryssa pidetty näyttely ”Just Anybody & Absent Minds” (14.2.–13.2.2009) sekä näyttelystä tuotettu katalogi. ”Just Anybody” on Leinon uusi kamerapuhelimella työstyetty konseptuaalinen teoskokonaisuus, joka kehittyi residenssin aikana. ”Jatkotyöstö ja intensiivinen ajattelu jatkui pitkään residenssin jälkeen”, kertoo Leino.

Renja Leino
mobile (1525)
sarjasta Absent Minds.

Residenssi
Fotonet / Winchester School of Art,
Winchester, 2007.

Residenssin resurssit: rahoitus ja muu tuki

Vastaanottavan organisaation tarjoamat resurssit

Vastaanottavan residenssiorganisaation tarjoama tuki ja resurssit helpottavat taiteilijan asettumista uuteen työskentely-ympäristöön. Työskentelytilojen, apuvälineiden, materiaalien ja asunnon lisäksi tuki voi koostua niin matka- ja majoituskulukorvauksista taiteilijan tehdessä ekskursioita muille paikkakunnille, kuin myös internet-yhteydestä, tulostusmahdollisuudesta sekä pienistä neuvoista, jotka helpottavat päivittäistä elämää. Parhaimmillaan tuen antaminen ja yhteydenpito vastaanottavan tahon ja taiteilijan välillä käynnistyy jo hyvissä ajoin ennen residenssin alkua.

Tarjotussa tuessa puutteita koettiin parissa tapauksessa asunnon, työskentelytilan kalusteiden, internet-yhteyden ja tulostusmahdollisuuden asianmukaisessa järjestämisessä.

Tärkeä tekijä residenssin onnistumisessa onkin etukäteen saadun tiedon riittävyys: taiteilijan tulisi olla selvillä saatavista resursseista sekä mahdollisista sisällöllisistä painotuksista, joita vastaanottava organisaatio odottaa. Vastaavasti residenssiorganisaation tulee saada riittävästi tietoa taiteilijasta niin työn kuin mukana tulevien resurssien suhteen.

Pääosin taiteilijat saivat ennen residenssiä tarpeeksi tietoa residenssiorganisaationsa tarjoamista resursseista. Yksi taiteilija tosin olisi kaivannut lisätietoa asumisjärjestelyistä ja toinen residenssin varsinaisesta painotuksesta.

Puolet taiteilijoista koki, että heidän etukäteen saamansa tieto residenssikohteesta vastasi todellisuutta. Osa taiteilijoista koki joitakin puutteita ja haasteita residenssinsä aikana. Luonnollisesti haasteena oli vieras kulttuuri, varsinkin, jos taiteilija ei ollut aiemmin käynyt residenssimaassa. Kielitaitoon liittyvät haasteet koskettivat yhtä taiteilijoista. Yleisesti ottaen kyselyssä mainitut puutteet liittyivät lähes poikkeuksetta käytännön asioihin ja jokapäiväisen elämän järjestelyihin. Puhelimen ja internet-yhteyden järjestämiseen kului turhan paljon arvokasta residenssiaikaa, asunnon sijainnin saatettiin kokea olevan työpaikkaan nähden kaukana taikka hankalien kulkuyhteyksien päässä. Samaan aikaan kiitosta saivat avuliaat ihmiset (muut taiteilijat, gallerioiden edustajat), joilta monet taiteilijat saivat hyvinkin konkreettista apua residenssinsä aikana aina opastetuista galleriakierroksista kuvauslupien hankkimiseen. Eräs taiteilija kiitteli erityisesti taiteilijakollegan tukea residenssin aikana. Järjestettyjä kontakteja paikallisiin taiteilijoihin kaipasi myös toinen, itsensä ujoksi mieltävä residenssitaiteilija.

Kaiken kaikkiaan kysely osoitti taiteilijoiden ennako-odotusten ja todellisuuden välillä samankaltaisia kipupisteitä kuin Riikka Suomen laatima selvitys *Kansainvälinen taiteilijaresidenssitoiminta Suomessa 1995-2005*. Näin ollen residenssitahojen tulisi edelleen panostaa taiteilijoiden informointiin siitä, mikä residenssikohteessa heitä odottaa.

Suomen Lontoon instituutin laatima selvitys nosti esille sen seikan, että myös residenssiorganisaatiota tulisi informoida riittävästi taiteilijasta ja tämän työskentelytavoista. Informaation kulun tulisi siis olla riittävää kaikkien osapuolten suuntaan parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi. Tässä tehtävässä lähettävä organisaatio on keskeisessä asemassa.

Suomalaisen lähettävän organisaation tarjoama tuki

Tärkeä suomalaisen lähettävän organisaation tuki residenssitaiteilijoille oli rahoitus. Lähettävät organisaatiot tukivat taiteilijoita kuitenkin myös käytännön asioiden järjestelyssä ja residenssikohteessa tarvittavien kontaktien välittämisessä. Taiteilijat olivat tukeen tyytyväisiä.

Lähettävän organisaation toimintaan liittyen taiteilijat näkivät sen olennaisimmiksi tehtäviksi luoda toimivat yhteistyöpuitteet taiteilijan ja vastaanottavan organisaation välille. Tähän liittyy hyvä – mielellään henkilökohtainen – tuntemus vastaanottavasta organisaatiosta (joka tulee myös välittää taiteilijalle itselleen väärinkäsitysten välttämiseksi), kontaktien tarjoaminen ”kotouttamismielessä” joko ennen residenssiä tai heti sen alkumetreillä esim. paikallisiin taiteilijoihin, yleinen tiedottaminen ja tiedon lähteille ohjaaminen sekä sen varmistaminen, että taiteilija lähetetään asialliseen ympäristöön muun muassa asunnon suhteen.

Riittävä taloudellinen ja etukäteen taiteilijalle annettava tiedollinen tuki nähdään olennaisena osana hyvän kokonaisuuden rakentamista. Edelleen taiteilijat pitävät tärkeänä sitä, että myös vastaanottava organisaatio saa riittävästi tietoa residenssitaiteilijasta itsestään sekä tämän työstä. Myös käytännön

asioiden (esim. lentoliput) hoitamista ja käytännön järjestelyissä (mahdollinen lastenhoidon hankkiminen jne.) tukemista pidetään hyvin tärkeänä. Taiteilijat pitävät arvossa myös sitä, että lähettävä organisaatio on tavoitettavissa kohtuullisessa ajassa sähköpostitse ja mielellään mahdollisissa akuuteissa tilanteissa myös puhelimitse. Kokonaisuudessaan kaikenlainen mahdollinen lähettävän organisaation tuki on taiteilijoille tervetullutta residenssiin lähdetessä.

Koontia resursseista: ruusuja ja risuja

Residenssin hyvinä puolina pidettiin sen sisällöllistä joustavuutta, työn tekemisen mahdollistavaa rahoitusta, sekä residenssin tarjoamia näyttely- ja verkostoitumismahdollisuuksia. Taiteilijat arvostivat sitä, että residenssi antoi heille mahdollisuuden keskittyä työhönsä, tuottaa uusia teoksia ja arvioida kriittisesti omia työskentelytapojaan sekä hyödyntää opittuja kokemuksia kotimaan taidekentän järjestötoiminnassa.

Kiitosta saivat myös mielekäs työympäristö, taiteilijan saama tuki ja mukavat ja avuliaat ihmiset sekä residenssikaupungeista erityisesti sellaiset kaupungit, joilla oli tarjota aktiivinen ja kansainvälinen taideympäristö, mutta jotka kuitenkin olivat helposti lähestyttäviä. Taiteilijat nostivat kiitoksissaan esiin myös hyvän asunnon ja työtilat, kiitettävän työrauhan, käden ulottuvilla olevat kirjastopalvelut ja mielekkäät yhteydet muihin kaupunkeihin. Kiitosta saivat lisäksi erityisesti asumisjärjestelyt, joissa samassa talossa oli myös muita taiteilijoita.

Osa taiteilijoista kertoi, että residenssin huonoja puolia oli ”vaikea keksiä”. Huomautettavaa toki löytyi – residenssit eivät suinkaan ole kaikessa moninaisuudessaan täydellisiä. Huonoina puolina mainittiin saatavilla olevan tarpeellisen tiedon vähäisyys järjestävän organisaation taholta (vastauksessa ei eritelty millaista tiedon puutetta ko. taiteilija koki) sekä paikan päällä taiteilijan oletettu ”itseriippuvaisuus” [sic]. Puutteita koettiin paikoitellen myös asunnon kanssa. Asunnolla saattoi olla sinänsä hyvä ja keskeinen sijainti, mutta samalla se oli sijainnista johtuen melulle altis. Toisaalta asunto saattoi olla epämukava sijainniltaan, pitkän ja hankalan matkan päässä työhuoneelta. Edelleen eräs taiteilija koki, että hän oli pakotettu tekemään residenssin aikana taidetta, joka ei ollut lajiltaan hänen omaansa residenssipainotuksesta johtuen. Tällaisessa tapauksessa hän olisi kaivannut keskusteluyhteyttä kuraattoriin taikka taideteoreetikoon, mutta tätä ei kuitenkaan ollut saatavilla. Lisäksi eräs taiteilija mainitsi huonona puolena henkilökohtaisesti liian korkealle asetetut tavoitteet, joita hän ei kyennyt saavuttamaan residenssin aikana. On selvää, että taiteilijat odottavat residenssin aikana myös itseltään paljon.

Kansainvälisen residenssitoiminnan kehittäminen: Jatkosuosituksia

Taiteilijat kokevat residenssin päätavoitteikseen erityisesti omaan taiteelliseen työhönsä keskittymisen. Toisaalta selvitys osoitti, että mahdollisimman tehokas vastaanottavan maan taidekenttään ja toimijoihin tutustuminen edistää taiteilijan työn kansainvälistymistä syntyvien henkilökohtaisten kontaktien ja syvällisemmän taidekentän tuntemuksen kautta. Kaikki toimenpiteet, jotka tukevat näiden tavoitteiden täyttymistä, ovat tärkeitä taiteilijaresidenssien kehittämisessä.

Vuonna 2009 Suomen Lontoon instituutti kehittää residenssiohjelmaansa edelleen, muun muassa laajentamalla partneriverkostoa, kehittämällä välineitä residenssitoiminnan arvioimiseen ja vakiinnuttamalla uusia yhteistyökumppaneita.

Tämän selvityksen tulosten perusteella suositamme seuraavaa:

- Työskentelyn sujumiseksi *perustarpeiden* järjestäminen ei saisi viedä liikaa taiteilijan aikaa. Lähettävän organisaation tulisi pyrkiä varmistamaan, että vastaanottava organisaatio pystyy täyttämään nämä tarpeet ja tarjoamaan tukea mahdollisissa ongelmatilanteissa. Näitä tarpeita ovat mukava ja turvallinen asunto, internet-yhteys ja tulostusmahdollisuus, työskentelytilan asianmukaisuus ja riittävä opastus käytännön elämään vieraassa maassa.
- Riittävän *informaation* saatavuuteen tulee panostaa hyvissä ajoin ennen residenssiä. Taiteilija tarvitsee tietoa kohteesta, vastaanottavan organisaation tarjoamista resursseista ja odotuksista residenssin suhteen sekä vastaanottava taho vastaavasti taiteilijasta ja tämän työstä ja resursseista, jotka tulevat taiteilijan mukana lähettävästä maasta. Lähettävän organisaation tarjoamaan tukeen residenssitaiteilijalle voisi kuulua esimerkiksi *starttipaketti*, joka sisältää perustiedot kohteesta, majoituksesta ja yhteyshenkilöistä sekä muut tarpeelliset yhteystiedot.
- Vastaanottavan organisaation tulisi tukea saapuvan taiteilijan *integroitumista työskentelyympäristöön* alusta alkaen saattamalla organisaatiossa työskenteleviä paikallisia ja muita vierailevia taiteilijoita keskenään yhteen.
- Residenssin alkuvaiheista lähtien olisi hyvä panostaa *verkottumistapaamisten* järjestämiseen. Tapaamiset voivat yhtä hyvin olla ns. face-to-face –tapaamisia esimerkiksi kuraattorin kanssa kuin myös laajempia artist talk –tyyppisiä yleisötapaamisia, jotka tarjoavat taiteilijalle keskustelumahdollisuuden. Taiteilijoille tärkeää on saada kontakteja muihin taiteilijoihin, kuraattoreihin, gallerioiden ja oppilaitosten edustajiin sekä yleisöön. Henkilökohtaiset kontaktit lisäävät taiteilijoiden ymmärrystä vieraan maan taidekentän toiminnasta. Usein ne myös katalysoivat uusia jatkohankkeita ja kutsuja.

-
- Näitä tavoitteita tukemaan ehdotamme residenssiohjelmiin liitettäväksi ns. *mentorointisysteemin*, jossa residenssiin lähtevä taiteilija saatetaan keskusteluyhteyteen samassa residenssikohteessa aiemmin olleen taiteilijan kanssa (esimerkiksi puhelimitse tai taiteilijat voivat keskenään sopia tapaavansa vaikka kahvilla). Näin residenssin jälkilöylyihin kuuluisi järjestelmällisesti aina seuraavan lähtijän mentorointi.
 - Residenssit, joihin on kuulunut kahdenvälinen *vaihto* tai jotka ovat olleet kestoltaan *useampivuotisia* hankkeita, ovat olleet erityisen tehokkaita edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisessa ja suomalaisten taiteilijoiden työn kansainvälistämisessä. Suomesta Isoon-Britanniaan ja Irlantiin lähteneet taiteilijat ovat tavanneet Suomeen residenssiin tulleita kollegoitaan. Tässä selvityksessä ehdotettu mentorointisysteemi on vaihtohankkeissa syntynyt luonnollisesti hankkeen puitteissa. Hankkeiden pitkäaikaisuus on mahdollistanut syntyneiden kontaktien ja jatkohankkeiden syventämisen. Vaihtohankkeet mahdollistavat myös laajemman rahoituspohjan. Suositammekin sellaisten residenssihankkeiden synnyttämistä, jotka perustuvat useampivuotiseen residenssivaihtoon kahden tai useamman organisaation välillä. Suositamme myös kansainvälisen residenssitoiminnan tukemista Suomessa.
 - Suomen ulkomailla toimivien *kulttuuri-instituuttien rooliin* taiteilijaresidenssien synnyttämisen ja tukemisen avainpartnereina tulee panostaa. Selvitys osoittaa, että instituutit ovat avainasemassa paikallistuntemuksen ja laajan kontaktipohjansa ansiosta muodostettaessa toimivaa kolmikantamallia lähettävän, vastaanottavan ja välittävän (instituutit) organisaation välille. Instituutit tukevat lähettävää ja vastaanottavaa organisaatiota prosessissa, jossa residenssiin liittyvä etukäteisinformaatio (starttipaketti), verkostointi residenssin aikana, mentorointisysteemi ja laajapohjainen rahoitus tulevat osaksi residenssiä parhaalla mahdollisella tavalla. Instituutit muodostavat laadukkaan residenssitoiminnan alustan ja ”tutkan” parhaiden partneriorganisaatioiden valinnassa.

Liite: Kyselylomake

Nimi:

SUOMEN LONTOON INSTITUUTIN TAITEILIJARESIDENSSEIT
ISO-BRITANNIA JA IRLANTI

Suomen Lontoon instituutti on vuodesta 2002 aktiivisesti kehittänyt taiteilijaresidenssitoimintaa Isossa-Britanniassa ja Irlannissa. Näiden vuosien aikana yhteensä kaksitoista suomalaistaiteilijaa ja kaksi taiteilijayhteisöä ovat vierailleet Isossa-Britanniassa tai Irlannissa. Vastavuoroisesti seitsemän britti- ja irlantilaistaiteilijaa ja yksi taiteilijayhteisö ovat vierailleet Suomessa.

Uskomme, että residenssit tarjoavat erinomaisen tilaisuuden paitsi taiteilijoille työstää teoksiaan ja synnyttää kansainvälisiä suhteita, myös meille mahdollisuuden verkottaa suomalaisia taiteen asiantuntijoita täällä saarivaltakunnassa.

Haluamme kehittää residenssitoimintaamme edelleen. Tästä syystä kartoitamme nyt niitä ajatuksia, joita residenssit taiteilijoissa synnyttävät.

Olet osallistunut seuraavaan instituutin kanssa yhteistyössä tuotettuun residenssiin:

Vuosi:

Residenssipaiikkakunta:

Residenssitaho:

Suomalainen lähettävä organisaatio:

Residenssin kesto:

Alle olemme keränneet kysymyksiä, joiden uskomme olevan tärkeitä residenssitoiminnan kehittämiseksi. Vastaamalla kysymyksiin vaikka lyhyestikin autat meitä tekemään työtämme paremmin ja voit samalla omalta osaltasi vaikuttaa siihen, että tulevat residenssit vastaavat paremmin taiteilijoiden ja taiteen asettamia ehtoja. Voit vastata kyselyyn yksinkertaisesti vastaamalla tähän sähköpostiin normaalisti ja kirjoittamalla vastauksesi itse viestin runkoon kysymysten väliin. Vaihtoehtoisesti voit käyttää vastaamiseen liitetiedostoa, joka sisältää saman kyselylomakkeen .doc-muodossa ja palauttaa sen meille täydennettynä sähköpostitse. Sara Rauma vastaa mielellään mahdollisiin lisäkysymyksiisi, puh. +44 20 7404 3309; email sara.rauma(at)finnish-institute.org.uk.

Pyytäisimme ystävällisesti toimittamaan vastaukset ma 23.2.2009 mennessä osoitteella hanna.harris(at)finnish-institute.org.uk tai sara.rauma(at)finnish-institute.org.uk.

Kiitos ajastasi ja kommentteistasi!

Yhteistyöterveisin,

Raija Koli, johtaja

Hanna Harris, taiteen ja kulttuurin ohjelmajohtaja

RESIDENSSEIKYSELY 2009

YLEISTÄ

1. Kuinka moneen kansainväliseen residenssiin olet osallistunut?
2. Mitä kansainväliset residenssit voivat parhaimmillaan tarjota sinulle?
3. Miksi hait juuri tähän residenssiin?

VERKOTTUMINEN

4. Tuottiko residenssi uusia kontakteja Isossa-Britanniassa/Irlannissa? Jos tuotti, niin minkälaisia?
5. Tunnetko mielestäsi Ison-Britannian/Irlannin taidekenttää paremmin residenssin jälkeen?
6. Synnyttikö residenssi uusia hankkeita? Jos synnytti, niin missä?

TAIDE

7. Tuotitko residenssin aikana uuden teoksen / teoksia? Jos kyllä, mitä?
8. Oliko residenssillä vaikutuksia taiteellisen työsi sisältöön joko residenssin aikana tai sen jälkeen? Minkälaisia vaikutukset olivat?

9. Kuuluiko residenssiin

a) keskustelutilaisuus yleisön kanssa kyllä / ei

b) work-in-progress -esittely kyllä / ei

c) näyttely tai esitys kyllä / ei

d) katalogi kyllä / ei

e) muuta, mitä?

10. Jos vastasit kyllä johonkin edellä mainituista, mikä oli mielestäsi tämän/näiden vaikutus residenssin onnistumiseen?

11. Mikä olisi residenssin ihannepituus, ja miksi?

12. Mitkä olivat tämän residenssin hyvät ja/tai huonot puolet?

RESURSSIT: RAHOITUS JA MUU TUKI

13. Tarjosiko vastaanottava organisaatio resursseja työsi tueksi (työskentelytiloja, apuvälineitä, materiaaleja, asunnon ja niin edelleen)?

14. Saitko tarpeeksi tietoa etukäteen residenssiorganisaatiosi tarjoamista resursseista? Jos et saanut, minkälainen tieto olisi tehnyt residenssistäsi onnistuneemman?

15. Vastasiko etukäteen saamasi tieto todellisuutta residenssipaikalla? Jos ei vastannut, niin minkälaisia haasteita koit?

16. Miten suomalainen lähettävä organisaatio tuki sinua residenssiä järjestettäessä? Vastasiko tuki odotuksiasi?

17. Mikä olisi mielestäsi tärkein lähettävän organisaation tehtävä ulkomaille residenssiin lähdettäessä?